

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

**Обяснителна записка към баланса на Националния осигурителен институт - ДОО
към 31 декември 2018 година**

Националният осигурителен институт (НОИ) е публична институция, която управлява държавното обществено осигуряване в Република България. НОИ администрира задължителното осигуряване за общо заболяване и майчинство, безработица, трудова злополука и професионално заболяване, инвалидност, старост и смърт. Националният осигурителен институт е компетентната българска институция по прилагане на правилата за координиране на схемите за социална сигурност и международните договори в областта на социалното осигуряване по отношение на паричните обезщетения за болест, майчинство и помощите при смърт, паричните обезщетения за безработица; пенсиите за старост, инвалидност и наследствените пенсии.

Националният осигурителен институт е юридическо лице, което се състои от Централно управление със седалище в град София и териториални поделения (ТП) във всеки от 28-те областни центрове на страната.

Функциите и основните му дейности са уредени с Кодекса за социално осигуряване и Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване (ДОО) за съответната година.

Общият брой на второстепенните разпоредители с бюджет към НОИ за периода 01.01.2018 г. – 31.12.2018 г. е 28:

1. ТП на НОИ - Благоевград
2. ТП на НОИ - Бургас
3. ТП на НОИ - Варна
4. ТП на НОИ - Велико Търново
5. ТП на НОИ - Видин
6. ТП на НОИ - Враца
7. ТП на НОИ - Габрово
8. ТП на НОИ - Добрич
9. ТП на НОИ - Кърджали
10. ТП на НОИ - Кюстендил
11. ТП на НОИ - Ловеч
12. ТП на НОИ - Монтана
13. ТП на НОИ - Пазарджик
14. ТП на НОИ - Перник
15. ТП на НОИ - Плевен
16. ТП на НОИ - Пловдив
17. ТП на НОИ - Разград
18. ТП на НОИ - Русе
19. ТП на НОИ - Сливен
20. ТП на НОИ - Силистра
21. ТП на НОИ - Смолян
22. ТП на НОИ - Стара Загора
23. ТП на НОИ - София -Град

24. ТП на НОИ - София – Област
25. ТП на НОИ - Търговище
26. ТП на НОИ - Хасково
27. ТП на НОИ - Шумен
28. ТП на НОИ - Ямбол

През 2018 г. не са извършвани структурни промени във второстепенните разпоредители с бюджет на НОИ - не са извършвани вливания, сливания, отделяне или създаване на нови второстепенни разпоредители с бюджет.

Общата численост на персонала във второстепенните разпоредители с бюджет и на Централно управление към 31.12.2018 г. е 3 467 щатни бройки.

Със Заповед № 1116-40-1322 от 28.12.2017 г. е утвърдена Счетоводната политика на НОИ за 2018 г. Същата е разработена в съответствие с действащото счетоводно законодателство, сметкоплана на бюджетните организации и всички нормативни документи, отнасящи се до дейността на бюджетните организации. Основната цел на единната счетоводна политика, прилагана в системата на НОИ е да даде сигурност, че информацията, съдържаща се във финансовия отчет, е надеждна и представя вярно и честно финансовото и имуществено състояние на НОИ.

Счетоводната политика на НОИ съдържа специфични принципи, правила и процедури за организация на отчетността при изготвянето и представянето на отчетите за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове и финансовите отчети.

При признаването и оценяването на представените в годишния финансов отчет за 2018 г. позиции са спазени регламентираните в чл. 26 от Закона за счетоводството принципи, а именно:

- действащо предприятие - приема се, че предприятието е действащо и ще остане такова в предвидимо бъдеще; приема се, че предприятието няма нито намерение, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност;
- последователност на представянето и сравнителна информация - представянето и класификацията на статиите във финансовите отчети, счетоводните политики и методите на оценяване се запазват и прилагат последователно и през следващите отчетни периоди с цел постигане на сравнимост на счетоводните данни и показатели на финансовите отчети;
- предпазливост - оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат;
- начисляване - предприятието изготвя финансовите си отчети, с изключение на отчетите, свързани с паричните потоци, на базата на принципа на начисляването - ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;
- независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс - всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си, независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период;
- същественост - предприятието представя поотделно всяка съществена група статии с подобен характер; обединяване на суми по статии с подобен характер се допуска, когато сумите са несъществени или обединяването е направено с цел постигане на по-голяма яснота; сумата по статия е съществена, ако пропуските и неточното представяне на позицията биха могли да повлияят върху икономическите решения на ползвателите, взети въз основа на финансовите отчети, или биха довели до нарушаване на изискването за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние, финансовите резултати от дейността, промените в паричните потоци и в собствения капитал;
- компенсиране - предприятието не извършва прихващания между активи и пасиви или приходи и разходи и отчита поотделно както активи и пасиви, така и приходи и разходи;

➤ предимство на съдържанието пред формата - сделките и събитията се отразяват счетоводно в съответствие с тяхното съдържание, същност и икономическа реалност, а не формално според правната им форма;

➤ оценяване на позициите, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или по друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

В съответствие с изискванията на чл. 16, ал. 1 от Закона за счетоводство в НОИ са утвърдени Правила за документооборота на счетоводните документи, които определят реда за движение на счетоводните документи в НОИ от момента на тяхното съставяне или получаване до окончателната им обработка (оформяне), движение, използване, предаване за съхранение в постоянния счетоводен архив и унищожаването им.

Към 31.12.2018 г. в НОИ се работи по:

- ОП „Развитие на човешките ресурси - "Проект Ns BGO5M90P001-3.016 „Изграждане на система за контрол върху експертната на работоспособността";

- проект S.A.F.E. „Социални агенции за бъдещето на Европа“ – с водеща институция на консорциум от 13 национални организации за социално осигуряване от 11 държави (НОИ е една от тях) Италиански социално-осигурителен институт INPS;

- споразумение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по механизъм за свързване на Европа (мсе) сектор телекомуникации с координатор Национална агенция за приходите.

Същите са намерили отражение в ГФО за 2018 г. на НОИ, отчетна група „СЕС“.

Класификацирането на приходите и разходите е съобразно със сметкоплана на бюджетните организации, индивидуалния сметкоплан на НОИ и единната бюджетна класификация за 2018 година, утвърдена от министъра на финансите.

Приетият в Счетоводната политика подход за отписване на стоково-материални запаси при тяхното потребление е средно-претеглена величина (цена).

Текущото счетоводно отчитане в НОИ е организирано по определения със Закона за счетоводството ред и се извършва по способа на двустранното счетоводно записване.

Приходите и разходите на НОИ се формират на касова основа по параграфи и подпараграфи на Единната бюджетна класификация за съответната година и се отчитат в съответствие със сметкоплана на бюджетните организации по сметките от раздел 6 „Сметки за разходи“ и раздел 7 „Сметки за приходи, трансфери и преоценки“.

Счетоводните записвания на стопанските операции се осъществяват в хронологичен ред, синхронизирано на синтетично и аналитично ниво.

Групирането и разпределението на разходите по икономически елементи е съобразено със спецификата на отделните структурни звена и дейностите, извършвани от НОИ.

За счетоводното отчитане на стопанските операции се използва единен за цялата система на НОИ web базиран счетоводен програмен продукт “Торнадо”, което значително намалява времето за обработка на първичните счетоводни документи, извеждане на необходимите справки в искания разрез, извършване на текущо наблюдение на счетоводната отчетност в ТП на НОИ, което от своя страна минимизира риска от допускане на грешки.

Съгласно указанията на Министерството на финансите, отчетността в НОИ е организирана в три отчетни групи – „Бюджет“, „Сметки за средства от Европейския съюз“ и „Други сметки и дейности“.

За тези отчетни групи НОИ изготвя баланс на:

➤ Национален осигурителен институт - Държавно обществено осигуряване - код 5500;

➤ Национален осигурителен институт - Учителски пенсионен фонд (УчПФ) – 5591;

➤ Национален осигурителен институт - фонд "Гарантирани вземания на работници и служители" (ГВРС) – 5592

В обхвата на групата “Бюджет” се включват активите, пасивите, приходите и разходите, произтичащи от бюджетната дейност.

Отчетна група „СЕС“ включва аналогично същите елементи, но финансирани по силата на оперативни програми (съгласно ДДС № 6/2008 г.), международни проекти и програми, други средства от Европейския съюз, съответно отчитащи се в посочената група.

В отчетна група „ДСД“ се отчитат получените от НОИ чуждите средства, капитализацията на дълготрайните материални активи, изписани на разход при придобиването им в отчетни групи „Бюджет“ и „СЕС“.

Всички второстепенни разпоредители с бюджет (ВРБ) в системата на НОИ изготвят самостоятелен баланс.

Чрез прилагането на въведената счетоводна система се цели осигуряване на всеобхватно хронологично регистриране на счетоводните операции, получаване на аналитична и обобщена информация по счетоводен път, представяща най-точно и по най-подходящ начин годишните финансови отчети на предприятието, междинно и годишно приключване на счетоводните регистри, изменения в извършените счетоводни записвания чрез съставяне на коригиращи счетоводни статии, прилагане на утвърдения от ръководителя на предприятието индивидуален сметкоплан, прилагане на утвърдена от ръководителя на предприятието счетоводна политика.

С писмо изх. № 1029-40-170 от 09.01.2019 г. дирекция „ФСД“ е дала конкретни указания и насоки на поделенията в системата за процедурата и реда за годишното счетоводно приключване за 2018 г.

Със заповед на управителя на НОИ е утвърдена Работна инструкция за провеждане на инвентаризация на активите, пасивите и разчетите и счетоводното отчитане на резултатите от инвентаризацията в Централно управление(ЦУ) и териториалните поделения на Национален осигурителен институт(НОИ) (Инструкцията). Правилата са в съответствие с указанията на министерството на финансите, дадени с ДДС № 10 от 2017 г. Със Инструкцията е регламентиран процеса на провеждане на инвентаризация на дълготрайните материални активи(ДМА), дълготрайните нематериални активи(ДНМА), стоково-материалните запаси(СМЗ), разчетите и касовите наличности в ЦУ и ТП на НОИ и бракуване на ДМА и ДНМА, основните процедури, действия, отговорности и документи относно: инициране издаването на заповед за назначаване на инвентаризационна комисия; извършване на фактическите проверки на активите; документиране на действията на инвентаризационната комисия; установяване на фактическото състояние на активите (годност, надежност, липси/излишъци); съставянето на инвентаризационни описи; изготвянето на становище с предложения за бракуване или продажба; осчетоводяване на резултатите от инвентаризацията.

В НОИ инвентаризация на нефинансовите дълготрайни активи се извършва веднъж на две години, а на активите в употреба, изписани като разход, стоково-материалните запаси, вземанията и задълженията - всяка година.

За резултатите от инвентаризацията са съставят описи, сравнителни ведомости и протоколи, а получените резултати – липси, излишъци и компенсации, се осчетоводявт към датата на изготвяне на ГФО.

При установяване на негодни активи или на активи, които не могат да бъдат използвани по тяхното функционално предназначение, се прави предложение за брак който се отчита чрез съответните сметки от подгрупа 699 “Намаление на нетните активи от други събития”.

Счетоводното отчитане на извършените разходи и приходи от ликвидация на ДМА се подчиняват на общите правила за отчитане - разходите се отразяват по сметките от гр. 60 “Разходи по икономически елементи”, а приходите по сметките от гр. 71 “Приходи от продажби на активи и услуги и доходи от дялови участия”.

В съответствие с приетата Счетоводна политика, към 31.12.2018 г. е извършен преглед за обезценка на нефинансовите дълготрайни активи. Резултатите са осчетоводени и след настъпилите промени са акумулирани индивидуалните амортизационни планове към 01.01.2019 г.

Съгласно заповед № ЗМФ-1338 от 22.12.2015 г. на министъра на финансите и на основание чл. 166, ал. 2 от Закона за публичните финанси, НОИ изготвя консолидиран годишен финансов отчет за периода 01.01.2018 г. – 31.12.2018 г., който включва:

- ❖ Баланс към 31.12.2018 г.;
- ❖ Отчет за приходите и разходите;
- ❖ Отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства, обобщен за НОИ и второстепенните разпоредители с бюджет към него;

Обяснителна записка.

Годишният финансов отчет на НОИ е изготвен съгласно указанията, дадени с ДДС № 8 от 2018 г. на Министерството на финансите за представяне на годишните финансови отчети за касовото изпълнение, оборотните ведомости и друга отчетна информация за 2018 г.

Отчетът е изготвен в лева, като степента на точност на стойностите в него е до втория знак след десетичната запетая.

Спазени са изискванията на Закона за счетоводството, Сметкоплана на бюджетните организации, Единната бюджетна класификация за 2018 г., указанията, дадени с ДДС № 20/14.12.2004 г. на Министерство на финансите. относно прилагането на Националните счетоводни стандарти (НСС) от бюджетните предприятия, както и издадените през следващите години от МФ – дирекция “Държавно съкровище” писма и указания по отделни въпроси, касаещи отчетността на бюджетните организации, и утвърдената Счетоводна политика на НОИ.

В годишния финансов отчет на НОИ са обобщени отчетите на 28-те второстепенни разпоредители с бюджет.

При съставянето на Годишния финансов отчет (ГФО) за 2018 г. са спазени изискванията за:

➤ осчетоводяване на приходите и разходите, отнасящи се за 2018 г. при спазване принципа за текущо начисляване – „приходите и разходите, произтичащи от сделки и събития, се начисляват към момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят”;

➤ прилагане на принципа на текущо начисляване на приходите и разходите за месец декември чрез използване на корективни сметки от група 496 „Корективи по начислени вземания и задължения от концесии, наеми и други” и сметките от подгрупа 497 „Корективи за задължения“;

➤ начисляване на разходи за провизии за персонал – неизползваните отпуски за минали години. При начисляване на провизията като база е взето равнището на заплатите за м. декември 2018 г. и припадащите се върху тях вноски за държавно обществено осигуряване, допълнително задължително осигуряване и здравно осигуряване за сметка на работодателя;

➤ начисляване на приписани приходи и разходи за предоставените и/или ползваните безвъзмездно активи от/на други бюджетни организации.

Текущо през годината не се извършва приключване на приходните и разходните сметки със сметки 1101 „Акумулирано изменение на нетните активи“ и 1201 „Изменение на нетните активи за периода“.

Възстановени приходи и разходи, включително и от предходни години се отчитат в намаление на съответния параграф, по който първоначално са били отчетени.

През месец януари са сторнирани начислените към 31.12.2017 г. разходи за провизии на персонала по реда на СС 19 и т.19.7 от ДДС № 20/14.12.2004 г. по сметка 4230 “Провизии за бъдещи плащания към персонала“. Сторнирани са и начислените разходи за провизии за изплатени допълнителни възнаграждения (вкл. и припадащите се осигурителни вноски) през месец януари 2018 г., отнасящи се за 2017 г. През 2017 г. за начислените по реда на т. 9 от ДДС № 01/23.01.2013 г. суми са взети съответните счетоводни записвания по сметка 4973 „Коректив за задължения към персонала - местни лица“ за възнагражденията и припадащите се осигурителни вноски съгласно т. 19.7.8 и т. 49.2 от указание на МФ ДДС

№ 20/14.12.2004 г. Сторнирани са начислените в сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици - местни лица” разходи за 2017 г., платени през 2018 г. и начислените по сметка 4961 „Коректив за вземания от местни лица” вземания по фактури за 2017 г., приходите по които са постъпили през 2018 г.

Корективите за задължения към доставчици, местни лица са отразени по сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици - местни лица“ като крайното кредитно салдо към 31.12.2018 г. е в размер на 531 434.02 лв. В съответствие с т. 49 от ДДС 20/2004 по сметката са начислени всички разходи за отопление, вода, телефон, наеми и други, независимо от това, че фактурирането от доставчиците и получаването на фактурите е през 2019 г., предвид обстоятелството, че разходите се начисляват през периода, през който са възникнали, независимо дали е извършено плащане.

Съгласно раздел V от ДДС № 14/30.12.2013 г. в баланса на НОИ към 31.12.2018 г. са отразени като коректив неусвоените суми от получени помощи и дарения от страната или от чужбина, отчетени текущо през годината като приход по сметките от подгрупа 74 „Помощи и дарения от страната и чужбина“, които през месец януари 2019 г. са сторнирани.

Предоставените средства за социално-битово и културно обслужване на персонала, съгласно ПМС за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2018 г., са планирани по разходен подпараграф 10-91, а са отчетени по съответните разходни параграфи и подпараграфи и счетоводни сметки в зависимост от естеството и характера на разходите.

Счетоводна сметка 4500 „Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи” е приключена със сметка 1001 „Разполагаме капитал по бюджети и бюджетни сметки” към 31.12.2018 г. преди приключвателните операции. На консолидирано ниво салдото по сметка 4500 в системата на НОИ е равно на нула.

Крайното кредитно салдо по задбалансова счетоводна сметка 9200 „Поети задължения по договори” отразява размера на непогасените към 31.12.2018 г. ангажименти по сключени договори.

Към 31.12.2018 г. са осчетоводени резултатите от извършената инвентаризация на активите и пасивите.

ОТЧЕТНА ГРУПА “БЮДЖЕТ”

А К Т И В Н А Б А Л А Н С А А/ НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ

I. Дълготрайни материални активи

Приетият в Счетоводната политика праг на същественост за признаване на ДМА е 700 лв. без ДДС, под който съответните новозакупени активи, независимо, че могат да се използват дългосрочно, се отчитат като текущ разход при предаването им в употреба и се завеждат аналитично по задбалансова сметка 9909 “Активи в употреба, изписани като разход”, когато единичната им стойност е над 150 (сто и петдесет) лв. без ДДС като се допуска и завеждане под тази стойност в единични случаи. Компютърните конфигурации и други подобни взаимосвързани активи се признават за ДМА, когато стойността на цялата конфигурация надвишава 500 (петстотин) лв. без ДДС. В тези случаи съществените елементи (компютър и монитор) се завеждат като ДМА, независимо, че тяхната индивидуална стойност може да е под минималния праг. Текущо придобитите през годината активи със стойност под фиксирания праг на същественост се отчитат като краткотрайни материални активи (материални запаси). За нематериалните дълготрайни активи в НОИ се прилагат същите прагове на същественост, с изключение на програмните продукти и лицензиите за програмни продукти, които се признават за дълготраен актив, независимо от цената на придобиване.

Първоначалната оценка на ДМА, съгласно счетоводната политика, включва покупната цена (фактурната стойност, вкл. невъзстановимите данъци и мита) и всички преки разходи, свързани с придобиването.

При констатиране на излишъци в резултат на проведена инвентаризация, активите се оценяват и заприхождат по справедлива цена.

За последваща оценка на дълготрайните материални и нематериални активи е приет препоръчителния подход.

Със Заповед № 1016-40-1192 от 23.11.2017 г. е утвърдена Амортизационната политика на НОИ, допълнена на основание Заповед № 1016-40621 от 11.06.2018 г. Регламентирани са възприетия подход за класифициране на активите като дълготрайни материални и нематериални и като амортизируеми и неамортизируеми, възприетия подход при определянето на срока на годност на амортизируемите активи, възприетия подход при определянето на остатъчната стойност на амортизируемите активи, възприетия метод на амортизация по класове от сходни амортизируеми активи.

На основание Заповед № 1016-40-62 от 21.01.2019 г. е извършен преглед на наличните към 01.01.2018 г. дълготрайни нефинансови активи, като за получените резултати са съставени протоколи, които отразяват настъпилите промени в основните елементи на индивидуалните амортизационни планове.

В раздел **А. Нефинансови активи, шифър 0100** е отчетена сума в размер на 65 557 774 лв., което е в намаление с 7 840 997 лв. спрямо предходната година.

В Група **І. Дълготрайни материални активи (ДМА), шифър 0010** е отчетена сума в размер на 61 963 680 лв.

В сравнение с предходния отчетен период е отчетено намаление на ДМА със 7 349 979 лв.

Структурата на ДМА е както следва:

1. Сгради с отчетна стойност 57 111 147 лв. По този елемент от баланса се наблюдава увеличение спрямо предходния период в размер на 631 631 лв., формирано от:

- начислени амортизации в размер на -1 241 178 лв.;
- увеличена стойност на сграда с основивен ремонт в ТП на НОИ–Бургас със 105 393 лв.;
- придобита сграда от ТП на НОИ-Кърджали за 841 127 лв.;
- увеличена стойност на сграда с размера на разходите за основен ремонт в ТП на НОИ-Монтана за 121 480 лв.;
- увеличена стойност на сграда с размера на разходите за основен ремонт в ТП на НОИ-Перник за 4 921 лв.;
- изградено помещение за обслужване на отоплителна инсталация ТП на НОИ - Силистра – с 2 027 лв.;
- придобита сграда от ТП на НОИ-Хасково за 2 398 933 лв.;
- намалена стойността на сгради в резултат от извършен преглед за обезценка с 1 614 607 лв.;
- увеличена стойността на сградата на ТП на НОИ – София-град, бул. "Ал.Стамболийски" № 62-64 с размера на извършените разходи за основен ремонт за 13 535 лв.

2. Компютри, транспортни средства и оборудване на обща стойност 3 246 255 лв.

По този елемент от баланса се наблюдава намаление спрямо предходния период в размер на 1 938 040 лв., формирано от следните разходи:

- начислени амортизации в размер на - 1 864 052 лв.;
- амортизации на отписани активи в размер на 48 294 лв.;
- придобиване на вентилационна инсталация ТП на НОИ-София-град, бул. "Ал.Стамболийски" № 62-64 за 17 175 лв.;
- придобиване на таванен климатик в ТП на НОИ-София-град, бул. "Ал.Стамболийски" № 62-64 за 10 042 лв.;

- закупени климатици за ТП на НОИ-София-град за 10 224 лв.;
  - изграждане на система за управление на потока от клиента ТП на НОИ-Кърджали за 29 381 лв.;
  - изграждане на система за управление на потока от клиента ТП на НОИ-Хасково за 35 724 лв.;
  - изградена мълнеоносна защита в ТП на НОИ-Видин за 5 901 лв.;
  - разширение на системата за контрол на достъпа и на работното време в сградата на ООА при ТП на НОИ - Враца за 7 188 лв.;
  - 34 броя хардуерни елементи за модернизация на гласовата комуникационна система (втори етап) в ЦУ на НОИ - 96 686 лв.;
  - система за контрол в архив в ТП на НОИ-Пазарджик за 12 946 лв.;
  - система за управление на потока клиенти в ТП на НОИ – Перник за 17 784 лв.;
  - система за управление на потока клиенти в ТП на НОИ София-град за 58 752 лв.
  - закупен мултимедиен проектор в ТП на НОИ – Пловдив за 1 295 лв.;
  - закупени климатици за 73 653 лв.;
  - разширяване на системи за видеонаблюдение в ТП на НОИ–Враца, Благоевград, Разград, Пловдив и ЦУ на НОИ за 14 714 лв.
  - разширение на пожароизвестителна централа и СОТ в ЦУ на НОИ за 35 886 лв.;
  - закупен котел и газова горелка в ТП на НОИ- Ямбол за 31 380 лв.;
  - придобит дисков масив IBM за 33 600 лв.
  - безвъзмездно получен лек автомобил Ауди за 67 272 лв.;
  - прехвърлен от отчетна група „ДСД“ в отчетна група „Бюджет“ актив на стойност 5 035 лв.
  - заприходен актив в резултат на установен излишък при инвентаризацията за 170 лв.;
  - увеличена стойността на актив с 276 лв.;
  - предоставени активи на други нестопански организации за 844 лв. от ТП на НОИ– Плевен и ЦУ на НОИ;
  - прехвърлен безвъзмездно лек автомобил от ЦУ на НОИ за 10 905 лв.
  - отписани и бракувани активи за 21 533 лв. в ТП на НОИ - Благоевград, ТП на НОИ – Плевен и ТП на НОИ – Ямбол, ТП на НОИ – Русе и ТП на НОИ - Кюстендил;
  - обезценка в размер на 654 084 лв., включваща всички разпоредители на НОИ.
- 3. Стопански инвентар и други ДМА на стойност 232 115 лв., с намаление спрямо предходния период – 21 693 лв., формирано от:**
- начислени амортизации в размер на 31 026 лв.;
  - изграждане на гаражна врата в ТП на НОИ-Бургас за 2 040 лв.;
  - изграждане на строителна ограда на незастроен терен в ТП на НОИ-Русе за 21 271 лв.;
  - огнеупорни врати в ТП на НОИ – Варна за 2957 лв.
  - придобиване на метален сейф в ЦУ на НОИ за 950 лв.
  - закупени мобилни апарати и шредер от ЦУ на НОИ - 7 348 лв.
  - обезценка в размер на 25 233 лв.
- 4. ДМА в процес на придобиване – 292 804 лв., с ръст на увеличение спрямо предходния период в размер на 252 800 лв.**
- 5. Земи, гори и трайни насаждения на стойност 1 081 360 лв., с намаление от 6 274 676 лв., формирано от:**
- придобиване на земя прилежаща към сграда в ТП на НОИ –Хасково за 77 424 лв.;
  - прехвърлена земя с апортна вноска на „ПРО“ ЕАД за 6 348 000 лв.
  - обезценка дворно място в размер на 4 100 лв.
- В група II. Нематериални дълготрайни активи, шифър 0020 са отчетени 2 827 728 лв., или намаление спрямо предходния период от 435 614 лв., формирано от:**
- начислени амортизации в размер на 914 935 лв.;

- закупени лицензи за софтуер 021-05339-OfficeStd SNGL LinSAPk MVL в ЦУ на НОИ-200 бр. на стойност от 84 874 лв.;
- закупени лицензи за софтуер FUD-00956 CISDataCtr SNGL LinSAPk MVL 2Proc в ЦУ на НОИ - 5 бр. на стойност от 43 400 лв.;
- софтуерен лиценз за система за управление потока от клиенти за 9 048 лв.;
- закупуване на лицензи за MS Office, MS SQL Server и Windows Server за 791 318 лв.;
- софтуер за модернизиране на гласовата комуникационна система (втори етап) ЦУ на НОИ - 119 917 лв.
- обезценка в размер на 569 236 лв.

В група **III. Краткотрайни материални активи, шифър 0030** са отчетени 766 366 лв.

Намалението спрямо предходния период е в размер на 55 404 лв. и се дължи основно на изписани в употреба краткотрайни материални активи, горива, канцеларски материали и консумативи, хартия, консумативи и резервни части за хардуер и др.

Материалните запаси се завеждат по доставна стойност, а отписването на стоково-материалните запаси при тяхното потребление се извършва по метода на средно-претеглената стойност. Спазени са изискванията, съгласно указания ДДС № 20/14.12.2004 г. на МФ, активите в употреба под прага на същественост да не се водят в баланса, като за целите на отчетността, същите се отразяват задбалансово.

В раздел **Б. Финансови активи, шифър 0200** са отчетени 111 981 080 лв., които се формират от четири групи на раздела.

Към 31.12.2015 г. в група **I. Дялове, акции и други ценни книжа, шифър 0050** е отчетена инвестицията на НОИ в „Профилактика, рехабилитация и отдих“ ЕАД в размер на 67 973 000 лв. Правата на Едноличен собственик на капитала се упражняват от Надзорния съвет на НОИ. Увеличението в размер на 6 591 000 лв., в сравнение с началото на периода, е в резултат на отразяването на припадащия се на НОИ дял в годишния финансов резултат на дружеството, съгласно т. 28.4.5 от ДДС № 20/2004г. и увеличение на инвестицията на НОИ в капитала на дружеството в резултат на внесена апортна вноска – земя на стойност 6 348 000 лв.

През месец февруари е изпратено писмо № 1029-40-634/08.02.2019 г. до ПРО ЕАД и въз основа на получената информация от дружеството, в баланса на НОИ към 31.12.2018 г. е отразена новата отчетна стойност на собствения капитал на дружеството в размер на 67 973 000 лв.

Счетоводните записвания за отчетане са направени на база на получена информация за приблизителната стойност на собствени капитал на ПРО ЕАД.

В група **II. Вземания от заеми НОИ, шифър 0060** - по тази позиция от счетоводния баланс в НОИ няма отчетени стойности.

В група **III. Други вземания, шифър 0070** са отчетени 43 672 723 лв., или намаление спрямо предходния период от 1 699 016 лв., както следва:

Публични държавни/общински вземания – Вземания по наказателни постановления отразени в сметка 4301 „Вземания от данъци, осигурителни вноски, такси и административни глоби и санкции” и са в размер на 654 640 лв., като е отчетено намаление спрямо предходната година в размер на 11 453 лв. Към 31.12.2017 г. размерът на събираните от НОИ вземания по наказателни постановления е 76 228 лв., отчетени по сметка 4961 „Коректив за вземания от местни лица“, които са в размер на 310 637 лв., което е намаление с 3 768 лв., спрямо предходния период.

Вземания от клиенти – 2 563 лв., или нетно намаление в размер на 9 103 лв. спрямо предходния отчетен период. В намалението на баланса са отразени начислените и постъпилите вземания от клиенти, отчетени по сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната”.

Предоставени аванси в размер на 721 940 лв., като има увеличение спрямо предходния отчетен период в размер на 683 062 лв. Увеличението на средствата, отчетени от

ЦУ и ТП на НОИ представлява авансови плащания по сключени договори с доставчици, както и платени към 31.12.2018 г. аванси за разходи, съгласно ДДС № 3/2009

Подотчетни лица – не са налице предоставени аванси, отчетени по сметка 4261 „Вземания от подотчетни местни лица“.

Други вземания – 41 982 943 лв. или намаление в размер на 2 357 754 лв., което се формира както следва:

- намаление в размер на вземанията от главници и лихви от надвзети пенсии и обезщетения от ДОО в размер на 497 321 лв.

- постъпилите суми по банкови сметки през последния работен ден на 2018 г. са в размер на 5 088 496 лв., като основна част от тях 5 086 227 лв. представлява сумата постъпила в последния работен ден на годината по банковата сметка на НАП за събиране на приходите за социалноосигурителните фондове към НОИ, съответно постъпилите в банковите сметки суми през последния работен ден на 2017 г. са в размер на 12 245 875 лв., т.е. по сметка 588 към 31.12.2018 г. са отразени с 7 157 380 лв. по-малко средства спрямо 31.12.2017 г.

- намаление на вземанията от осигурителни вноски по § 9 в размер на 1 263 315 лв.

- увеличение на вземания за осигурителни вноски от НЗОК в размер 49 964 лв.

- сметка 4655 „Разчети между централния бюджет и социалноосигурителни фондове за поети осигурителни вноски“. По сметката текущо се отразяват разчетите с Министерство на финансите за осигурителни вноски за бюджетни разпоредители на централизирано разплащане за ДОО. Задължението за 2017 г. на централния бюджет към ДОО за годишно разчитане е в размер на 13 598 109 лв. Средствата са постъпили по банковата сметка на ДОО до 31.03.2018 г. Отразени са и приходите от осигурителни вноски от бюджетни организации за месец декември. Към 31.12.2018 г. е формирано вземане на НОИ от централния бюджет в размер на 20 107 491 лв.

- увичение на вземанията от служители в размер на 916 лв.

Вземанията от главници по разкрити надвзети пенсии са отразени в сметка 4279 „Вземания за възстановяване на пенсии“. Към 31.12.2018 г. остатъкът от начислени и несъбрани главници по надвзети пенсии е 3 171 165 лв., като размера на главниците за събиране от НОИ е 980 415 лв. Вземанията по надвзети социални плащания за неправомерно получени обезщетения за безработица и временна неработоспособност са отразени в сметка 4287 „Вземания за възстановяване на помощи и други трансфери към домакинства - местни лица“ и са в размер на 4 090 660 лв., от тях главници за събиране от НОИ в размер на 992 740 лв. (Таблица 1). В същите счетоводни сметки са отразени и предадените за събиране от НАП вземания по главници, като за целта е въведена допълнителна аналитичност „вземания“, чрез която са диференцирани на вземания, събирани от НОИ и вземания, събирани от НАП. Вземанията, предадени за събиране от НАП са в размер 5 867 082 лв., в т. ч. надвзетите пенсии – 2 190 750 лв., наказателни постановления – 578 412 лв., обезщетения за безработица и обезщетения за временна неработоспособност – 3 097 920 лв. (Таблица 2).

Таблица 1

Вземания от главници, събирани от НОИ

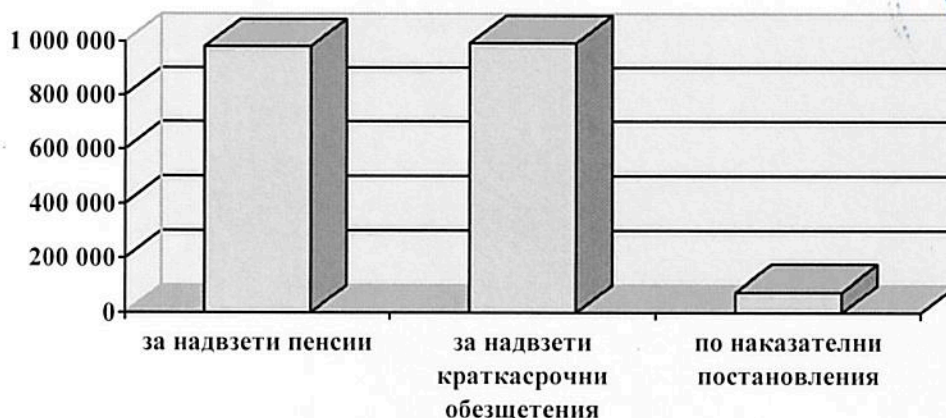
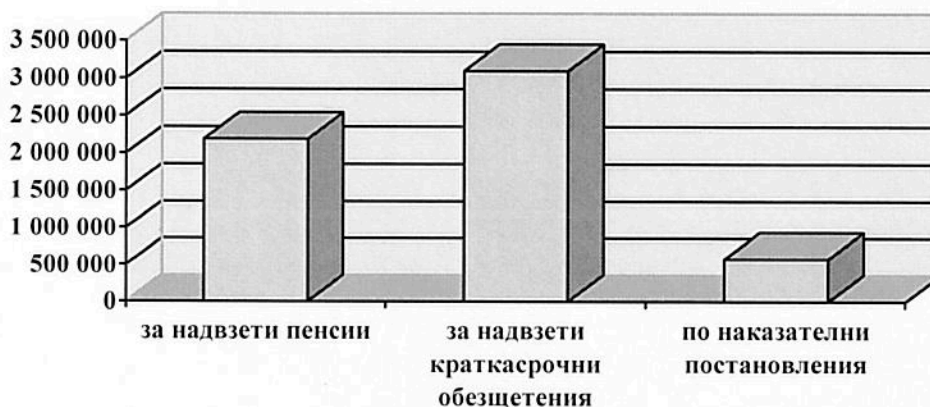

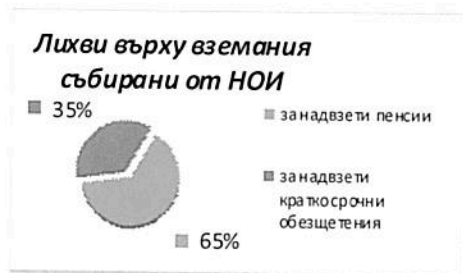
Таблица 2

Вземания от главници, събирани от НАП

Лихвите върху вземанията на НОИ са отразени в сметка 4871 „Начислени лихви върху други вземания от местни лица” и са в размер 8 711 740 лв. От тях за събиране от НОИ са 1 492 280 лв. (лихви по краткосрочни вземания – 518 619 лв.; лихви по надвзети пенсии – 973 661 лв.) и предадените за събиране от НАП са 7 219 460 лв. (лихви по краткосрочни вземания – 4 563 037 лв.; лихви по надвзети пенсии – 2 656 423 лв.).

В размера на вземанията в баланса на НОИ по сметка 4887 "Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)" са включени вземания по § 9 от ПЗР на КСО в размер на 112 576 лв., вземания по кредитни известия в размер на 23 843 лв., вземания по надвзети пенсии по изпълнителни дела в размер на 200 879 лв., както и вземания по съставени ревизионни актове на прекратени осигурители във връзка с извършени разходи за окомплектоване на архивна документация - за приемане и съхранение на разплащателните им ведомости в размер на 17 751 лв. (10 753 лв. - събирани от НОИ и 6 998 лв. - събирани от НАП). Размерът на лихвите по съставените ревизионни актове на прекратени осигурители е 20 044 лв. (10 427 лв. - събирани от НОИ и 9 617 лв. - събирани от НАП).

В група **IV. Парични средства, шифър 0080** е отразена наличността по левови и валутни бюджетни сметки на НОИ в края на периода, която е в размер на 335 357 лв. Същата представлява наличност по валутни сметки. По силата на Европейски регламенти и международни договори изплащането на част от пенсиите, отпуснати по българското законодателство, се извършва чрез осигурителните институти на Германия, Украйна, Молдова, Русия и Турция, а в останалите случаи се насочват директно по банковите сметки на правоимащите лица. Сумите, получени за пенсии от горепосочените осигурителни институти (без Турция) се изплащат от бюджетната ни сметка в БНБ, когато правоимащите лица са декларирали левови банкови сметки, а в случаите на посочени банкови сметки в евро, преводите се реализират чрез УниКредит Булбанк. Левовата равностойност на остатъка по валутните сметки в началото на периода в размер на 335 357 лв. е отразена в баланса по сметка 5014 „Текущи банкови сметки във валута“. Съгласно прилаганата Счетоводна политика и изискванията на ДДС № 20 от 2004 г. ежемесечно се извършва преценка на валутните средства по банковите сметки, като положителните и отрицателни преценки се отразяват по кредита и дебита на сметка 7804 „Преценки на финансови активи (финансиращи позиции)“.

В раздел **В. Задбалансови активи, шифър 0350** в отчетна група "Бюджет" е отразена сумата от 10 074 294 лв. Отчетените средства представляват получени и възстановени банкови гаранции, учредени по повод изпълнението на договорни ангажименти, обвързани с бюджетни средства, чужди ДМА и материални запаси, и краткотрайни активи в употреба, които са изписани на разход. Увеличението спрямо предходният период е в размер на 618 535 лв. и основно е формирано от увеличение на стойността на предоставените банкови гаранции, осигуряващи изпълнението на сключени договори от НОИ, които към 31.12.2018 г. са в размер на 905 276 лв.

Предоставените на НОИ за ползване чужди нефинансови дълготрайни активи и материални запаси към 31.12.2018 г. са на стойност 197 987 лв.

II. ПАСИВ НА БАЛАНСА.

В раздел **А. Капитал в бюджетните предприятия, шифър 0400** на ред **Разполагаем капитал, шифър 0401** е отразена сума в размер на 141 087 003 лв. Отразен е и прираст и намаление в нетните активи през отчетния период в размер на (-3 708 534 лв.) в резултат от отразените разходи и приходи от бюджетната дейност на НОИ, както следва: Отчетени разходи за периода в размер на (-11 184 992 703 лв.) и отчетени приходи, трансфери, курсови разлики от валутни операции и отчетена оценка по сметките от подгрупа 780 „Увеличение/намаление на нетните активи от преоценка“ – 11 181 284 169 лв.

Раздел **Б. Пасиви и приходи за бъдещи периоди, шифър 0500**

Към 31.12.2018 г. в **група I Дългосрочни задължения, шифър 0510** НОИ няма отчетени **дългосрочни задължения**.

В **група II. Краткосрочни задължения, шифър 0520** са отчетени средства в размер на 41 472 632 лв., като е формирано увеличение от 814 038 лв. както следва:

1. *Задължения към доставчици* – 550 824 лв. или нетно увеличение в размер на 108 511 лв. Средствата са отчетени от администрацията на НОИ и второстепенните разпоредите с бюджет.

2. *Задължения по получени аванси* – няма отчетени налични към 31.12.2018 г. или намаление спрямо предходния период в размер на 600 лв.

3. *Задължения за пенсии, помощи, стипендии, субсидии* – 32 930 662 лв. или *увеличение* спрямо предходната година в размер на 526 269 лв. Увеличението е резултативна величина от начислените през 2018 г. обезщетения за безработица в размер 444 535 918 лв. и изплатените суми на правоимащите лица за същия период – 444 009 648 лв. През месец януари 2019 г. са изплатени средствата към правоимащите лица за обезщетения за безработица за м. декември 2018 г., които към 31.12.2018 г. са начислени по сметка 4281 „Задължения за помощи и други трансфери към домакинства - местни лица-Безработица” в изпълнение на т. 49.5 от ДДС 20/2004 г.

4. *Задължения за данъци, мита и такси* в размер на 218 408 лв. или увеличение спрямо предходния период с 11 641 лв. Сумата е формирана от начислен данък добавена стойност за месец декември 2018 г., платен през месец януари 2019 г. и начислен данък добавена стойност през месец декември 2017 г., но платен през месец януари 2018 г. В този шифър на баланса са отчетени и разчетите на ЦУ и ТП на НОИ във връзка с начислените и платени средства за данък върху приходите на бюджетните организации и данък върху разходите, съгласно ЗКПО.

5. *Задължения за осигурителни вноски* в размер на 132 лв. или намаление спрямо предходната година с 234 лв.

6. *Задължения към персонала* в размер на 2 120 625 лв., или увеличение спрямо предходния период с 127 714 лв. Основно формираното увеличение е в резултат на сторнирани през месец януари 2018 г. начислени разходи за допълнителни възнаграждения за постигнати резултати (ДВПР) за четвърто тримесечие на 2017 г., включително и припадащите се осигурителни вноски. Възнагражденията са изплатени през месец януари 2018 г.

7. *Други краткосрочни задължения* в размер на 5 651 980 лв. или увеличение спрямо предходния период с 39 737 лв. Сумата във финансовия отчет на НОИ за други краткосрочни задължения се формира от салдата по следните счетоводни сметки:

- 4675 „Разчети със социалноосигурителни фондове“ - за събрани средства и извършени плащания 4 132 483 лв. По сметка 4675 са отразени събраните от НАП суми от осигурителни вноски за УчПФ и ГВРС, постъпили по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през месец декември 2017 г. и прехвърлени по сметките на УчПФ и ГВРС през януари 2018 г.,

съответно постъпилите суми по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през месец декември 2018 г. и прехвърлени по сметките на УчПФ и ГВРС през месец януари 2019 г.

- 4685 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на социалноосигурителни фондове за постъпили и разходвани средства“ – 216 051 лв. Отчетената сума е в резултат от извършени разходи по международен проект „Социални агенции за бъдеща Европа“ (SAFE) финансиран от Европейската комисия.

- 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“ – 931 179 лв. По сметката са отразени задължения на НОИ към клиенти от внесени парични гаранции, осигуряващи изпълнението на сключени договори от НОИ към 31.12.2018 г.

- 4854 „Други задължения към други държави (финансиращи позиции)“ – 316 234 лв. По сметката са отчетени средствата за пенсии, получени от други държави и изплатени съгласно изискванията на съответните международни спогодби чрез търговските банки в страната.

- 4897 „Задължения към други кредитори - местни лица“ – 56 032 лв.;

В група III. Провизии и приходи за бъдещи периоди, шифър 0530 – отчетени 388 522 лв. или намаление в размер на 262 938 лв. Средствата представляват разликата между сторнирани през януари 2018 г. начислени през декември 2017 г. неизползвани отпуски на персонала за 2017 г., в едно с полагащите се осигурителни вноски за сметка на работодателя и съответно начислените през декември 2018 г. съгласно т. 19.7. от ДДС № 20/2004 г.

В раздел **V. Задбалансови пасиви от пасива на баланса, шифър 0650 в отчетна група „Бюджет“** е отчетена сумата от 19 735 209 лв.

В позициите „Задбалансови пасиви“ са включени само условните пасиви, а не салдата на всички задбалансови пасивни сметки. В салдото не са включени салдата по сметки от подгрупи 980 „Поети ангажименти за разходи - потоци“ съгласно т. 36, Раздел V от указанията за попълване на макета на баланса. Средствата, отчетени в този раздел от пасива представляват наличните в края на периода средства по сключени договори с доставчици на стоки и услуги, преди да е извършена доставката или услугата. Поетите по сключени договори ангажименти през 2018 г. са в размер на 22 381 627 лв., отразени по кредитния оборот на сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи – наличности“, а реализираните ангажименти, отразени по дебитния оборот са в размер на 17 046 774 лв. Възникналите ангажименти за разходи с незабавна реализация, отразени по дебитния оборот на сметка 9801 „Възникнали ангажименти за разходи с незабавна реализация“ са в размер на 1 644 909 334 лв., основна част от които са изплатени краткосрочни обезщетения. Извършените корекции по поети ангажименти по сключени договори са отразени по дебитния и кредитния обороти на сметка 9808 „Корекции в обема/стойността на поетите ангажименти за разходи“ и са в размер на 1 166 406 лв. Анулираните ангажименти, отразени по сметка 9809 „Анулиране (канцелиране) на поети ангажименти за разходи“ са в размер на 182 239 лв.

В група I. Дълготрайни материални активи, шифър 0010 отчетени инфраструктурни обекти на стойност 568 279,67 и Земя на стойност 598513,17 лв.

ПАСИВ НА БАЛАНСА

В раздел А. Капитал в бюджетните предприятия, шифър 0400, на ред Разполагаем капитал, шифър 0401 не е отразена сума.

Сумата на **Пасива на баланса, шифър 0600** е 1 166 792,84 лв.

ГЛАВЕН СЧЕТОВОДИТЕЛ:

ПЕПА ХАДЖИЕВА

РЪКОВОДИТЕЛ:

ПРОЛЕТКА ПАНОВА

